

Леся СМУТОК

**ІСТОРІЯ САМБОРА XV – XVIII ст.
У ПРАЦЯХ ВІТЧИЗНЯНИХ ТА ЗАРУБІЖНИХ
ДОСЛІДНИКІВ (XIX – XX ст.)**

У статті проаналізовано процес накопичення знань про минуле одного з міст Прикарпаття – Самбора – періоду середньовіччя та Нового часу. Предметом дослідження стали праці як вітчизняних, так і зарубіжних істориків, починаючи з першої половини XIX ст. до сьогодення. Досліджено науковий рівень публікацій та з'ясовано, що серед них трапляються як ґрунтовні напрацювання, так і аматорські, доволі поверхові.

Ключові слова: Самбір, історіографія, місто.

Вивчення певних історичних явищ та закономірностей неможливе без ознайомлення із працями попередників. Ця складова дослідницької роботи є запорукою її якісного проведення. Вивчення доробку істориків минулого допомагає уникати повторень, дає змогу виокремити вузлові актуальні проблеми, що потребують першочергового розв'язання.

Дослідження з української урбаністики активізувалися в останні два десятиліття. Проведено значну евристичну роботу, написано чимало узагальнюючих праць. Однак на узбіччі історіографічного процесу залишається історія невеликих міст, які в минулому складали абсолютну більшість поселень міського типу.

Історія Самбора посідає важливе місце в контексті проведення досліджень із мікроісторії, урбаністики та загалом соціальної і культурної історії суспільства ранньомодерного часу. Очевидно, розпочинаючи ці студії, слід докладніше зупинитися на аналізі літератури, присвяченій історії Самбора. Досі відсутні ґрунтовні публікації, присвячені історіографії

проблеми. Ця стаття є першою спробою класифікувати, систематизувати, виділити основні питання розвитку міського організму в період XV – XVIII ст. у публікаціях авторів XIX – XX ст.

Метою дослідження є виявлення та аналіз творчого доробку дослідників історії Самбора, а також праць, у яких Самбір згадується на тлі вивчення ширших історичних явищ.

Перші публікації, присвячені історії Самбора, з'явилися в XIX ст. Це були короткі історико-географічні довідки, впорядковані Ф. Сярчинським, А. Добрянським, В. Площанським, розміщені у тогочасних наукових періодичних виданнях. Вони містили узагальнену інформацію про історію міста давньопольського періоду. Їхньою безперечною заслугою було введення до наукового обігу багатьох нині добре відомих фактів міської історії XV – XVIII ст. У своїх працях усі згадані дослідники цитували відповідні документи, окремі з яких не збереглися. А. Добрянський подав витяги з документів до історії самбірських церков та братств. На жаль, через втрату частини міських актів немає можливості перевірити вельми цікаві дані з історії міста, наведені у Ф. Сярчинського та А. Добрянського [2], [4], [21].

Справу дослідників 20 – 60-х років XIX ст. продовжив Л. Дзедзіцький. Саме його названо автором статті про Самбір, розміщеної до десятого тому “Географічного словника Польського королівства”. Попри енциклопедично-довідковий характер видання, довідку Л. Дзедзіцького, без перебільшення, можна вважати науковою публікацією. На двадцяти сторінках автор стисло, але докладно, подав інформацію про розвиток ремесла, торгівлі; історію самбірських римо-католицьких орденів, костелу та церков; не оминув увагою місцеві бібліотеки та архіви, нагадав найважливіші події з історії міста. У кінці довідки автор перераховує публікації, присвячені Самбору, та джерела до історії міста, які були йому відомі. Л. Дзедзіцький впровадив до наукового обігу вагомий пласт нової інформації, а його публікація до 1930-х років залишалася найгрунтовнішим дослідженням з історії Самбора [10].

У 1890 р. місто святкувало 500-ліття одержання магдебурзького права. Це стало поштовхом для появи у наступному році чергової публікації, де висвітлювалося історичне минуле міста. Її автор, І. Будзиновський, подав знакові події

суспільного, економічного, культурного, релігійного життя міста. До речі, більшість із них згадана у Л. Дзедзіцького, одначе в І. Будзиновського вони мають розлогіший коментар [9].

У міжвоєнний період вивчення історії Самбора сягнуло якісно нового рівня. Поряд із виданням збірки документів з історії міста, яке здійснила А. Дорфлерувна, з'явилася двотомна праця А. Кучери під назвою "Samborszczyzna" [15], [16]. Попри запропоновану автором назву книги, більшість її розділів присвячено висвітленню історії Самбора, і лише окремі з них почасти відтворюють історію цього регіону.

Створення цієї праці не позбавлено інтриги. А. Кучера не був професійним істориком. У 1920 – 30-х роках він обіймав різні посади в урядових установах Самбора і науково-дослідницькою працею не займався, його науковий доробок репрезентований лише згаданою монографією з історії міста. Для її написання автор використав рукописи М. Туркавського, який наприкінці ХІХ ст. працював у міському архіві. Результати науково-дослідницької та пошукової роботи М. Туркавського були представлені в кількох томах рукописів, які, за твердженням А. Дорфлерувни, містили матеріали до історії міста, а на думку Ю. Рабія, – були цілком завершеною працею з історії Самбора. За висловом А. Дорфлерувни, А. Кучера чимало запозичив зі спадщини М. Туркавського ("obfite z nich czerpał"). Натомість Ю. Рабій стверджував, спираючись на усні свідчення очевидців, що двотомне видання А. Кучери не що інше, як плагіат праці М. Туркавського. Використавши напрацювання свого попередника і лише змістивши акценти, оскільки М. Туркавський був українофілом, а А. Кучера – представником тогочасної офіційної ідеології про цивілізаторський вплив Польщі на "східних кресах", останній свідомо знищив науковий доробок свого попередника. Це твердження Ю. Рабія перевірити неможливо, адже доля рукописів М. Туркавського справді невідома і провести порівняння для виявлення ознак плагіату у працях Кучери неможливо [5, 13], [11, 6].

Історія Самбора ХV – ХVІІІ ст. у двотомнику А. Кучери висвітлена в одинадцяти розділах першого тому. Вона добре структурована, автор зумів виділити основні віхи життєдіяльності міста в давньопольській період.

Зокрема, А. Кучера окреслює географічно-просторову структуру міста, розміщення основних пам'яток архітектури, час і обставини їхнього створення; визначає гороніми Самбора й намагається їх локалізувати [15, 94 – 151]. Два розділи присвячено міському управлінню та судоустрою, а також організації та функціонуванню міського господарства. Спираючись на дані, почерпнуті з документів, де було зафіксовано міські привілеї, А. Кучера зумів з'ясувати, які міські органи було створено впродовж XV – XVIII ст., процедуру їх формування та сферу компетенції [15, 196 – 223]. Окремо висвітлено етноконфесійну та демографічну ситуацію в місті та передмістях. Зокрема, у п'ятому розділі “Населення міста Самбора” подано перелік самбірських міщан та передміщан, згаданих у міських актах XV – XVIII ст. Автор аргументовано визначив приблизну чисельність населення міста в цей період та порівняв її з результатами інших дослідників цієї проблеми [15, 152 – 195]. Нарешті, до переваг роботи А. Кучери варто зарахувати опис цехової організації та історії кожного окремо взятого цеху. Автор використав утрачені пізніше акти самбірських цехів та цехові статuti. Ця обставина зумовлює високу інформаційну та наукову цінність матеріалу, поданого в останньому розділі книги [15, 443 – 492].

Для написання історії Самбора періоду Давньої Речі Посполитої автор сповна використав документи нормативного характеру – королівські привілеї для міста та місцевих монастирів і церков, цехові статuti, частково постанови міської громади та магістрату. За винятком цехової документації, усі вони були опубліковані А. Дорфлерувною. Поза увагою автора залишився джерелознавчий потенціал актів раецького уряду та вийтівсько-лавничого суду, тобто поточна документація. Таке однобоке залучення джерел позначилося на висвітленні всіх аспектів міського життя. Наприклад, з'ясувавши номенклатуру міських урядів та процедуру обрання урядовців – що нормувалося королівськими привілеями, – автор не торкнувся таких проблем, як персональний склад урядовців. Скажімо, про те, хто, як довго перебував на керівних міських посадах, яким був матеріальний, освітній рівень та конфесійна приналежність урядовців, у монографії не йдеться.

Там, де поточна документація повинна була б стати основним джерельним матеріалом, цей недолік стає більш очевидним. Наприклад, фактологічний матеріал у розділі про передміщан обмежується відомостями про конфлікт між містом та передмістям у 1620-х роках, суперечками з населенням навколишніх сіл у 1760-х роках тощо. Документи, що інформують про це, відклалися у відповідному збірнику міських привілеїв.

Життя єврейської громади практично не висвітлено. Це цілком зрозуміло, адже серед понад двохсот документів, що складають збірку міських привілеїв, питання взаємостосунків євреїв із самбірськими міщанами стосуються 4 – 5 королівських надань. Господарство та фінанси міста важко дослідити без залучення статистичного матеріалу, тобто різноманітних податкових (шосових) реєстрів, інвентарів, люстрацій, контрактів, звітів міських урядовців, передовсім лонгерів. Як наслідок, у розділі про економічне становище Самбора повною мірою не висвітлено, як виглядало міське господарство, яким була його структура, яких змін зазнавало воно впродовж XVII – XVIII ст. Автор не оперує статистичними даними, натомість обмежується переліком економічних преференцій, одержаних від старост і королів, та узагальнювальними твердженнями про занепад або розвиток міста на тому чи іншому історичному етапі.

Подання розлогих історичних екскурсів та використання образних форм художнього слова для викладу матеріалу, до яких часто вдається А. Кучера, також не завжди виправдане. Звісно, реконструкція загального історичного тла, на фоні якого зображуються локальні події, – позитивний і цілком доречний засіб для відтворення історії окремо взятих населених пунктів, однак не в тому випадку, коли, за відсутності відомостей локального характеру, автор намагається заповнити прогалину даними ширшого плану. Отже, більша частина розділу про єврейське населення Самбора – це розповідь про виникнення єврейських громад у країнах Європи, їхнє переслідування, переселення євреїв до Польщі та ставлення до них представників польських князів у XI – XIII ст.

Розділ про устрій міста розпочинається з відомостей про городових старост та їхні обов'язки тощо. Історія православної та греко-католицької церков у Самборі та на околиці міста значною мірою складається з історії Перемишльського єпископату.

Не вдалося авторові до кінця дотриматися наукового об'єктивізму та коректності. Простежуються намагання А. Кучери відтворити історичне минуле Самбора відповідно до офіційного трактування історії західноукраїнських земель, прийнятого у Другій Речі Посполитій.

Одночасно з появою двотомника А. Кучери інший польський дослідник, Р. Рибарський, підготував та видав монографію про форми та методи кредитування населення в Самбірській економії у XVIII ст. [20, 123 – 130]. У цій праці один із підрозділів присвячений питанням заборгованості міст економії, включаючи Самбір. Автор на архівному матеріалі простежує тенденції зростання або зменшення міських боргів, з'ясовує та класифікує джерела одержання кредитів і їх використання. Монографія базується на статистичному матеріалі, отриманому з архіву королівських столових маєтків. До Другої світової війни він зберігався у Архіві давніх актів у Варшаві та згорів у 1944 р. під час Варшавського повстання. Отже, матеріал, уміщений у книзі Р. Рибарського, окрім наукової, має очевидну джерелознавчу цінність.

У другій половині XX ст. наукове зацікавлення історією міста не зникало. В українській історіографії ранньомодерний період історії Самбора висвітлювався у багатотомному виданні під назвою “Історія міст і сіл Української РСР”. У відповідному томі, присвяченому населеним пунктам Львівської області, вміщено стислу довідку про Самбір. Її автор, Г. Ковальчак, загалом обмежився загальновідомими фактами, акцентуючи на національних та класових суперечностях, що мали місце у XVI – XVIII ст. Наукова новизна цієї довідки про місто – сумнівна. Перевага ідеологічного фактора над науковим у цьому випадку – очевидна [3, 456 – 460].

Появі багатотомної “Історії міст і сіл Української РСР” передувало видання краєзнавчого нарису про Самбір, опрацьоване співробітниками Львівського обласного архіву. Під час роботи автори використали матеріали колишнього Самбірського філіалу

обласного архіву, де зібрані документи з історії міста здебільшого XIX – першої половини XX ст. Книга містить окремі фактологічні дані до історії Самбора XVII – XVIII ст., раніше невідомі дослідникам. Попри це, дослідники не зуміли суттєво оновити відомості про Самбір пізнього середньовіччя. Їхня основна увага прикута до історії міста періоду так званого капіталізму, тому події XIX – XX ст. займають набагато більше місця, аніж історія міста давньопольських часів [1].

Поява книги Г. Шрамка з аналогічною назвою у 1989 р. не стала подією для дослідників історії міста Самбір. Окрім репродукцій з виглядом міста, його окремих вулиць та пам'яток архітектури, вона не містить жодної вартісної наукової інформації. Доволі поверховий історичний екскурс у минуле Самбора, де образність викладу переважає над змістовністю, лише умовно можна вважати краєзнавчим нарисом [7].

У пострадянський період вітчизняна історіографія Самбора збагатилася двома працями. У 1999 р. світ побачила книга Ю. Рабія. Автор – американець українського походження, уродженець Самбора – підготував історію міста від найдавніших часів до XX ст. Необхідні відомості він черпав із праць своїх попередників, архівний матеріал не використовував. Розділ, присвячений найдавнішому періоду історії міста у книзі Ю. Рабія, має компілятивний характер. У викладі історії Самбора до кінця XVIII ст. є чимало фактологічних помилок і трактувань того чи іншого факту або історичного явища, запозичених у своїх попередників. Фахові розлогі коментарі Л. Войтовича, вміщені у книзі, частково виправляють ситуацію [5].

У 2002 р. з'явилася книга про Самбір, видана на основі матеріалів НДІ “Укрзахідпроектреставрація”. В основу цього дослідження покладено історичну довідку, опрацьовану співробітниками інституту І. Губиком, С. Кравцовим та Р. Могитичем. Це дослідження – спроба з'ясувати архітектурно-просторову будову міста та зміни в ній від найдавніших часів до сьогодення. Попри те, що аналогічний опис можна знайти у праці А. Кучери, автори зуміли внести деякі суттєві корективи й спростувати та доповнити вже залучені до наукового обігу відомості про структуру міста в XV – XVIII ст. Зокрема, у книзі спростовано твердження А. Кучери про завершення будівництва міської

фортифікації у 1530-х роках [6, 22]. Висловлено припущення про раннє спорудження єврейської синагоги на території так званого “Бліху”, яке треба, на думку авторів, датувати другою половиною XVI ст. [6, 24]. Також з’ясовано, де були розміщені міські вали. Докладно автори зупинилися на історії створення та перебудови міської ратуші. Акцентували дослідники і на тому, що будівництво міського фарного костелу також тривало декілька десятиліть [6, 29 – 31]. У книзі вміщено плани-реконструкції міста на різних історичних етапах, кадастрову карту Самбора 1835 р. та ре-продукції гравюр першої половини XIX ст. з виглядом Самбора та окремих архітектурних споруд, які зберігаються у відділі мистецтв Львівської національної наукової бібліотеки ім. В. Стефаника [6, 7 – 39].

У польській історіографії другої половини XX ст. історія Самбора частково представлена у працях двох істориків – М. Горна та Є. Мотилевича.

Науковий доробок М. Горна складається з кількох монографій та декількох десятків статей, присвячених різним аспектам історії Руського воєводства XVI – першої половини XVII ст. Серед його дослідницьких пріоритетів – історія єврейства, соціальні конфлікти, масштабні стихійні лиха і татарські наїзди у Руському воєводстві до середини XVII ст. Окремою темою представлена історія міст, містобудування, цехового ремесла у цьому ж воєводстві.

Вивчаючи те чи інше історичне явище, М. Горн часто вдавався до методики його опису на прикладі кожного, більш-менш значного, міського населеного пункту. Скажімо, у монографії про класову боротьбу та соціальні конфлікти в містах Руського воєводства в 1600 – 1647 рр., або у статті про наслідки пожеж у містах Перемишльської і Сяноцької земель у 1600 – 1651 рр. дослідник декілька сторінок присвятив вивченню згаданих подій у Самборі [12, 23 – 24], [13, 196 – 203]. Беззаперечною заслугою М. Горна є використання у своїх працях матеріалів із гродських актів Перемишльської, Львівської та Сяноцької земель. Через відсутність самбірських міських актів першої половини XVII ст. вони є цінним джерелом з історії міста цього періоду. На жаль, поодинокі витяги з гродських актових книг не відтворюють

сповна історичного минулого, тому дослідникові довелося частково спиратися на матеріали, опубліковані А. Дорфлерувною, та відомості, представлені у працях А. Кучери, І. Будзиновського.

Окрім розлогіх описів перебігу історичних подій на прикладі окремих міст, праці М. Горна містять чимало узагальнювальної інформації про стан ремесла, торгівлі тощо в містах Перемишльської землі, включаючи Самбір. Однак у таких випадках учений обмежується посиланнями на книги своїх попередників, зокрема вже згаданих І. Будзиновського та А. Кучери.

Міську тематику продовжив Є. Мотилевич. У 1993 р. він опублікував книгу про міста Перемишльської землі другої половини XVII – 60-х років XVIII ст. [18]. Вивчаючи ті чи інші питання функціонування міського життя у зазначеному регіоні, дослідник, як доказову базу, також залучив матеріали з історії Самбора. Однак у більшості випадків вони почерпнуті з праці А. Кучери, тому обсяг фактажу з історії Самбора, вперше введеного до наукового обігу, у монографії Є. Мотилевича є вкрай незначним.

Окремі аспекти історії Самбора також потрапляли в коло наукових інтересів дослідників, які, на перший погляд, не мають жодного стосунку до цієї тематики. Однак вивчаючи, наприклад, історію шкільництва, сакральних споруд, братського руху, чернечих орденів тощо у XV – XVIII ст., вони з'ясовують їхній стан та розвиток на прикладі окремих населених пунктів.

Залежно від завдань, хронологічних рамок, територіальних меж, обраних дослідником, наукова вартість відомостей з історії Самбора в цих працях суттєво варіюється. Це може бути загальновідома інформація, запозичена в попередників, як, наприклад, у статті Б. Лоренс про церковні братства в містах Перемишльської землі у XVI – XVIII ст., де, відповідно, дані про братство у Самборі подані в одному абзаці й почерпнуті з досліджень А. Добрянського, А. Кучери, І. Будзиновського, Я. Ісаєвича, А. Папкова [17].

Однак це може бути дослідження, яке значною мірою спирається на новий, раніше не відомий, джерельний матеріал з історії Самбора. Саме такими, наприклад, є стаття Г. Блажкевича та монографія Р. Пельчара про парафіяльне шкільництво в

Перемишльській землі, де використано візитації римо-католицьких єпископів XVII – XVIII ст. тощо, і чи не вперше зроблено спробу з'ясувати, коли виникли парафіяльні школи у Самборі, і у якому стані перебувало початкове шкільництво в місті у давньопольський період [8], [19]. Аналогічно, колективна праця про сакральні споруди римо-католицької церкви в Руському воєводстві з чудовими ілюстраціями, де окремий том присвячено церковним архітектурним спорудам Нового та Старого Самборів, Старої Солі, Турки, Розлуча, Мединичів тощо, суттєво доповнює історію Самбора [14].

Отже, історія Самбора впродовж двох останніх століть перебувала у сфері наукових зацікавлень кількох поколінь істориків. До середини XX ст. накопичення знань з історії міста відбувалося за висхідною. Поява праці А. Кучери певною мірою стала кульмінацією у наукових студіях до історії міста. Однак написана тенденційно з позицій офіційної польської історіографії міжвоєнного періоду, вона тепер, попри очевидні позитиви, не відповідає сучасним вимогам української історичної науки. Дослідження радянської доби та періоду незалежної України, на жаль, поверхові, проблема вивчення історії Самбора залишається загалом не розв'язаною.

Література

1. Гнатик З., Лопушанська О., Смирнова Т. Самбір : красназнавчий нарис. – Львів, 1965. – 75 с.
2. Добрянській А. Короткі записки історичеськіи о месте Самборе // Зоря галицкая яко альбумъ на год 1860. – Львовъ : Типомъ Института Ставропигійского, 1860. – С. 350 – 355.
3. Історія міст і сіл Української РСР. – У 26-ти томах / гол. ред. колегія : Тронько П.Т. – К. : Голов. ред. Укр. рад. енциклопедії, 1968. – Т. Львівська область / Маланчук В.Ю. та ін. – 979 с.
4. Площанській В. Самборъ въ Галиціи по даннымъ изъ области історіи, топографіи, статистици и этнографіи // Прикарпатская Русь. Месячное приложение къ “Слову”– XXV-летняго изданія / редакторъ-издатель В.М. Площанській. – Львовъ, 1885. – Ч. 1. – С. 1 – 44.
5. Рабій Ю. Княжий город Самбір. – Львів – Самбір – Ютика, 1999. – 424 с.
6. Самбір. Погляд у давнину. – Львів, 2002. – С. 124.

7. Шрамко Г.І. Самбір : краєзнавчий нарис. – Львів : Каменяр, 1989. – 62 с.
8. Błażkiewicz H. Szkolnictwo parafialne w diecezji przemyskiej w latach 1636 – 1757 w świetle wizytacji biskupskich // Nasza Przeszłość. – 1976. – T. 46. – 158 s.
9. Budzynowski I. Kronika miasta Sambora, zebrana i wydana ku uczczeniu 500 letniej rocznicy założenia miasta Sambora. – Sambor : Nakładem gminy miasta Sambora, 1891. – 52 s.
10. Diedzicki L. Sambor // Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego. – Warszawa, 1884. – T.X. – S. 227 – 246.
11. Dorflerówna A. Materiały do Historji miasta Sambora 1390 – 1795 // Zabytki dziejowe. – Lwów : Wyd-wo Towarzystwa Naukowego we Lwowie, 1936. – T. IV, zes. 2. – 238 s.
12. Horn M. Klęski pożarów w miastach ziemi przemyskiej i sanockiej w latach 1600 – 1651 // Sprawozdania. Opolskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Wydział I : Nauk Historyczno-Spolecznych. Seria A, nr. 4 – Opole, 1966. – S. 201 – 216.
13. Horn M. Walka klasowa i konflikty społeczne w miastach Rusi Czerwonej w latach 1600 – 1647 na tle stosunków gospodarczych. – Wrocław-Warszawa etc : Zakład Narodowy imienia Ossolińskich, wydawnictwo, 1972. – 243 s.
14. Kościoły i klasztory rzymskokatolickie dawnego województwa ruskiego red. J.K. Ostrowski, Międzynarodowe Centrum Kultury. – Kraków, 1997. – T. 5. – 366 s.
15. Kuczera A. Samborszczyzna : ilustrowana monografia miasta Sambora i ekonomii Samborskiej. – Sambor : Nakł. Księgarni nauczycielskiej, 1935. – T.1. – 492 s.
16. Kuczera A. Samborszczyzna : Ilustrowana monografia miasta Sambora i ekonomii Samborskiej. – Sambor: Nakł. Księgarni nauczycielskiej, 1935. – T.1. – T. 2. – 266 s.
17. Lorens B. Bractwa cerkiewne w miastach ziemi przemyskiej w XVI – XVIII wieku // Дрогобицький краєзнавчий збірник. – Дрогобич, 2002. – С. 197 – 208.
18. Motylewicz J. Miasta ziemi przemyskiej i sanockiej w drugiej połowie XVII i w XVIII wieku. – Przemyśl – Rzeszów : Południowo-wschodni Instytut Naukowy w Przemyślu, 1993. – 317 s.
19. Pelczar R. Szkolnictwo parafialne w ziemi przemyskiej i sanockiej (XIV – XVIII w.). – Warszawa : Oficyna Aspra-JR, 1998. – 224 s.
20. Rybarski R. Kredyt i lichwa w ekonomii Samborskiej w XVIII w. – Lwów : Nakł. Tow-wa nauk., 1936. – 130 s.

21. Siarczyński Fr. Opisanie miasta Sambora i obwodu jego, dzieje dawne miasta tego i stan niniejszy // Czasopismo naukowe księgozbioru publicznego im. Ossolińskich. – Lwów, 1829. – № 2. – S. 50 – 63.

Смуток Леся. История Самбора XV – XVIII вв. в работах отечественных и зарубежных исследователей (XIX – XX ст.). В статье проанализирована история накопления знаний о прошлом одного из городов Прикарпатья – Самбора – периода средневековья и Нового времени. Предметом исследования стали работы как отечественных, так и зарубежных историков, начиная с первой половины XIX века до настоящего времени. Исследован научный уровень публикаций и выяснено, что среди них случаются как обстоятельные наработки, так и любительские, весьма поверхностные.

Ключевые слова: Самбор, историография, город.

Smutok Lesia. The history of Sambir in the 15th – 18th centuries in the works of Ukrainian and foreign researchers (the 19th – 20th centuries). The process of accumulation of knowledge about the past of one of the Pre-Carpathian towns – Sambir – in the period of Middle Ages and New Time is analysed in the article. The study is based on the works of both Ukrainian and foreign historians, since the first half of the XIX century up to the present. We have researched the scientific level of publications and found out that among them there are detailed as well as amateur and rather superficial works.

Key words: Sambir, historiography, town.